

In het midden van de tuin

Een korte samenvatting van het probleem:

In Genesis 2:9 staat dat de boom van het leven midden in de tuin staat. En in Genesis 3:3 zegt de vrouw dat de mens door God verboden was van de boom die midden in de tuin stond te eten. Maar de vrouw en haar man hebben gegeten van de boom van kennis. En of die ook in het midden van de tuin stond?

In Genesis 2:9 zegt de schrijver dat er in de tuin van Eden twee apart genoemde bomen stonden, namelijk de boom van het leven en de boom van kennis van goed en kwaad. Ook wordt erbij gezegd: *De boom van het leven was midden in de tuin, en de boom van kennis.*

De vraag is of de bijstelling ‘midden in de tuin’ alleen betrekking heeft op de boom van het leven, of ook op de boom van kennis.

In de loop van de tijd zijn er veel geleerden geweest die hier wat over gezegd hebben.

Hieronder volgen een aantal opvattingen:

Als er twee bomen in het midden van de tuin stonden is niet een wiskundig midden bedoeld, maar meer dat deze bomen een centrale plaats hadden in de tuin. Zie o.a. Onkelos en Ramban en Oosterhoff.

Een andere, wat opmerkelijke gedachte, is dat het in wezen om één boom gaat. Zie o.a. Kimchi en Bachya.

Ook zijn er die denken dat de boom van kennis de boom van het leven omgaf, zoals een klimplant. Zo zeggen verschillende rabbi's, o.a. Tür.

De meerderheid meent dat er echt van twee aparte bomen gesproken wordt en dat beide bomen midden in de tuin stonden. Ook al staat in Genesis 2:9 de bijstelling ‘midden in de tuin’, uitsluitend bij de boom van het leven. Uit wat de vrouw zegt in Genesis 3:3, namelijk dat het de mens verboden is van de vrucht van de boom in het midden van de tuin te eten, maakt men op dat de boom van het leven óók in het midden stond. Zie o.a. Onkelos, Ramban, Vredenburg, Wenham (WBC), Gispén, Oosterhoff en Fox.

Als argument hiervoor wordt aangevoerd dat de bijstelling ‘in het midden van de tuin’ met andere bijstellingen te vergelijken is: Genesis 28:14, 34:29, Exodus 34:27 en Numeri 13:23. Maar op al deze plaatsen wordt in gedachten het werkwoord herhaald. Ook in de psalmen komt het in gedachten herhalen van het werkwoord voor. Maar in Genesis 2:9 gaat het niet over een werkwoord, maar over een plaatsbepaling. Volgens mij gaat deze redenering dan ook niet op, en kan de vertaling dan ook zijn: *De boom van het leven was midden in de tuin, en de boom van kennis van goed en kwaad was er.*

Wat door ieder zonder meer geaccepteerd wordt is dat in de uitspraak van de vrouw in Genesis 3:3, waar zij spreekt over ‘de boom in het midden van de tuin’, het over de boom van kennis van goed en kwaad gaat. Als mijn gedachte juist is dat alleen de boom van het leven midden in de tuin stond, dan is wat de vrouw zegt niet waar. God heeft gezegd dat zij niet van de boom van kennis mochten eten, en deze stond niet midden in de tuin! Heeft Adam het verkeerd aan zijn vrouw verteld? Of heeft zij het verkeerd begrepen? In elk geval geeft de vrouw niet weer wat, volgens de schrijver, God écht gezegd had.

Als in de verhalen van Tenach de schrijver iets beweert is dit een objectief gegeven. Als ménsen iets zeggen, willen zij een bepaald doel bereiken. Of wat zij zeggen waar is of niet is hierbij niet relevant. Welk doel de vrouw hier op het oog heeft met haar uitspraak? Ik weet het niet. U soms?

Lukas de Grootte, Mei 2023